

Vårt diarienummer: 2018-778

Ert diarienummer: Ju2018/03485/L4

Yttrande

En effektivare kommunal räddningstjänst – SOU 2018:54

Räddningstjänsten Väst har av Justitiedepartementet fått ovan rubricerade ärende för yttrande.

Räddningstjänsten Västs synpunkter

Räddningstjänsten Väst (RVäst) anser att betänkandet och de förslag som presenteras som helhet är väldigt bra och viktiga att genomföra för att skapa goda förutsättningar för en effektivare kommunal räddningstjänst. I yttrandet framhålls några områden som RVäst anser vara extra positiva och viktiga att genomföra skyndsamt. RVäst lyfter även fram några områden som saknas eller behöver kompletteras. RVäst tillstyrker utredningens förslag i samtliga delar.

2.2 Utgångspunkter

Utredningens direktiv innehåller avgränsningar som innebär att viktiga delar av kommunernas uppdrag utifrån lagen om skydd mot olyckor inte berörs av utredningens bedömningar och förslag. Det handlar främst om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. RVäst anser att utredningen bör kompletteras med en översyn av kommunens uppdrag inom rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

4.5 och 4.6 Handlingsprogram

För att kunna göra väl avvägda prioriteringar i skyddet mot olyckor och för att leva upp till kravet på ett likvärdigt skydd behöver kommunernas handlingsprogram bli mer likformiga. Utredningen föreslår vidare att kommunerna själva bör bestämma hur kommunerna ska besluta handlingsprogram. Styrmodellerna i landets kommuner kan se mycket olika ut. Det är därför viktigt att även beslutandet av handlingsprogram kan följa den enskilda kommunens styrmodell. RVäst ser mycket positivt på förslaget att göra handlingsprogrammen mer likformiga och på en förändrad beslutsordning.

5.7 Tillsynsavgifter

Förslaget att kommunen får ta ut avgift för hela tillsynen, och inte bara tillsynsbesöket, är bra. Förslaget bör dock utökas så att det även går att ta ut avgift för tillsyn enligt bestämmelserna i 2 kap. 4 §.

Vårt diarienummer: 2018-778

Ert diarienummer: Ju2018/03485/L4

6.4 Räddningsinsatser kan utvecklas

För att få effektivare insatser delar RVäst helt utredningens bedömning om att kommunerna behöver ha en förmåga att kunna ge stöd till varandra samtidigt som kommunerna behöver förmåga att kunna ta emot stöd (externa resurser) och skala upp ledningsorganisationen.

6.8 Räddningschefens och räddningsledarens roller och befogenheter förtydligas

En stor del av landets räddningstjänster är organiserade i kommunalförbund. Enligt kommunallagen kan inte en kommun delegera ansvaret att föreskriva om eldningsförbud till ett kommunalförbund. Samtidigt så finns oftast kommunens kompetens och resurser för att arbeta med brandriskprognoser och eldningsförbud på räddningstjänsten, även för de kommuner som organiserat sin räddningstjänst i ett kommunalförbund. Med nuvarande reglering är det resurskrävande och svårarbetat att hantera eldningsförbud för ett kommunalförbund som består av många medlemskommuner. RVäst anser att betänkandet bör kompletteras med ett förslag på vidare utredning i syfte att undersöka om det går att ge räddningschefen mandat att som en förebyggande åtgärd fatta beslut om eldningsförbud.

7.3 Det behövs resursstarkare samverkansstrukturer

RVäst delar helt utredningens bedömning att det är viktigt med starka samverkansstrukturer inom räddningstjänstområdet. Hur samverkan ska utformas kan kommunerna själva bestämma och ingen närmare reglering bör införas om detta.

7.4 Kommunerna ska ständigt upprätthålla övergripande ledning av räddningstjänsten

Räddningstjänsten bedriver verksamhet dygnet runt och ett utökat lednings- eller samverkansbehov kan uppstå när som helst under dygnet. RVäst anser därför att förslaget om att kommunerna ska ha kravet på sig att ständigt upprätthålla övergripande ledning av räddningstjänsten är viktigt att genomföra.

8. Personal

Frivillighet

Det är väldigt sällan som räddningstjänstens resurser är närmst där olyckan inträffar. Det är därför viktigt att kunna använda samhällets samlade resurser vid en olycka. Sedan ett antal år tillbaka finns det några räddningstjänster i landet som engagerar frivilliga människor genom att de frivilliga kan respondera och tidigt hjälpa sina medmänniskor vid en olycka eller sjukdomsfall. RVäst anser att arbetssättet att engagera frivilliga är ett av de enskilt mest effektiva områdena att utveckla för att öka tryggheten och skyddet mot olyckor i samhället.

Vårt diarienummer: 2018-778

Ert diarienummer: Ju2018/03485/L4

Tyvärr finns det otydligheter i dag i olika regelverk när det gäller att engagera frivilliga människor, bland annat vad gäller olika ersättnings- och ansvarsfrågor. RVäst anser att betänkandet bör kompletteras med förslag på en utredning i syfte att göra det enklare för räddningstjänsten att engagera frivilliga.

8.2.4 Ett undantag från kravet på kommunal anställning ska införas

Det är väldigt sällan som räddningstjänstens resurser är närmst där olyckan inträffar. Det är därför viktigt att kunna använda samhällets samlade resurser vid en olycka. Likt resonemanget ovan med "frivilliga" så finns det även andra mer organiserade aktörer i samhället som kan användas och inledningsvis göra stor skillnad vid en olycka. RVäst anser därför att förslaget om att kommuner ska kunna träffa avtal med andra om att utföra inledande åtgärder vid en räddningsinsats är mycket bra.

10. Statens tillsyn och stöd

RVäst delar utredningens bedömning om att statens tillsyn över kommunerna inte är tillfredställande. I dag utgår tillsynen från landets 21 länsstyrelser och det är rimligtvis svårt och kostsamt att hålla kompetens och erfarenhet för uppdraget på alla länsstyrelser. RVäst anser att det är viktigt att kvalitén på tillsynen stärks och likriktas i landet. Detta uppnås genom utredningens förslag att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tar över ansvaret för statens tillsyn över kommunerna.

10.3 Statligt övertagande av kommunal räddningstjänst

Med hänsyn till hur sällan en länsstyrelse tar över ansvaret för kommunal räddningstjänst är RVästs uppfattning att det i princip är omöjligt för 21 länsstyrelser att hålla kompetens och erfarenhet för uppdraget. Kostnaden för detta uppdrag utlagt på 21 länsstyrelser motsvarar rimligtvis inte nyttan. Utredningen föreslår att det istället bör vara Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som ska ha möjligheten att överta ansvaret för kommunal räddningstjänst. RVäst anser det är viktigt att genomföra förslaget i syfte att få en kvalitativ och kostnadseffektiv hantering av statens möjlighet att överta ansvaret för kommunal räddningstjänst.

Vårt diarienummer: 2018-778

Ert diarienummer: Ju2018/03485/L4

2018-10-23

Beslutande

Tore Holmefalk
Ordförande direktionen

Handläggare

Jan Sjöstedt
Förbundsdirektör